

OKULÖNCESİ DÖNEMDE RUH SAĞLIĞI

DR. NESİME CAN

EĞİTİM HAYATIMIZ...

- MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI OKUL ÖNCESİ EĞİTİM VE İLKÖĞRETİM
- KURUMLARI YÖNETMELİĞİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA
- DAİRYÖNETMELİK (2019)

- Okul öncesi
- İlkokul
- Ortaokul
- Lise
- Üniversite

İLK ÇOCUKLUK DÖNEMİ ANAOKULU (3-6 YAŞ)

- Anaokulu, ana sınıfı ve uygulama sınıflarına, kayıtların yapıldığı yılın **eylül ayı sonu itibarıyla 57-68 aylık (4-6 yaş arası) çocukların kaydı yapılır**. Okulun kayıt alanında ikamet eden ve bir sonraki eğitim ve öğretim yılında ilkokula başlayacak çocukların kaydı yapıldıktan sonra fiziki imkânları yeterli olan **anaokulu ve uygulama sınıflarına 36-56 aylık, ana sınıflarına ise 45-56 aylık çocuklar** da kaydedilebilir.

NATURE VS. NURTURE

Temel yetenekler

Doğuştan mı (yani sabit ve değiştirilemez)

Yoksa

Çevreden mi (yani değişebilir ve gelişebilir)

Kazanılır?

Hangisini inandığımız çocuk yetiştirme tarzımızı belirler...

NATURE VS. NURTURE

- Zeka ve yeteneklerin doğuştan ve değişmez olduğuna inanıyorsanız, çaba ve emeğe önem vermezsiniz...
 - Vurgu çocuğun yeteneğine ve değiştirilemez yapısına yapılır...
- Zeka ve yeteneklerin gelişip değiştiiğine inanıyorsanız, başarmak için çaba ve emeğe önem veriyorsunuz demektir...
 - Vurgu çocuğun performansına ve harcadığı emeğe vurgu yapılır...
 - Zekisin yerine, çalıştın başardın der ebeveyn...

GELİŞİM İLKELERİ

- Gelişimde kalıtımın da çevrenin de etkisi vardır
- Süreklidir
- Baştan ayağa, içten dışa ve genelden özele doğrudur
- Kritik dönemler bulunur
- Gelişim bir bütündür
- Bireysel farklılıklar vardır
- Toplumsal ve kültürel farklılıklar bulunur
- Gelişimde yapım ve kazanç ile yıkım ve kayıp vardır
- Geri döndürülemez bir süreçtir

İLK ÇOCUKLUK DÖNEMİ -FİZİKSEL GELİŞİM

- Bedene hakim olma ve tuvalet alışkanlığı edinme
- Kendi başına giyinip yemek yeme (öz bakım becerilerinin gelişmesi)
- El göz koordinasyonu kurma
- Fazla enerjik olma
- Tehlikeli oyunlarla sakatlanmalar
- Psikomotor faaliyetlerde zorlanma (erkekler için)
- Sağ ve sol el kullanımı

Not: Ders kitabınızda gelişim özellikleri daha detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Lütfen inceleyiniz.

İLK ÇOCUKLUK DÖNEMİ -ZİHİNSEL GELİŞİM

- Ben merkezilik
- Merak, soru sorma, hayal kurma becerisinin güçlü olması
- Keşfetmekten keyif alma (bunu sağlayacak oyunlar kurulması önemli)
- Sezgisel düşünme, sorma bilme tutkusu (Piaget)
- Eşyanın korunumu (Piaget)
 - Piaget'in kullandığı deney düzeninde, çocuklara içlerinde eşit miktarda sıvı bulunan iki eşit kap gösterilmiş, sıvı miktarlarının aynı olduğu teyit ettirilmiştir. Daha sonra bardaklardan birindeki sıvı daha ince ve uzun bir kaba boşaltılmış, tekrar sorulduğunda çocuklar bu yeni kaptaki sıvının daha fazla olduğunu belirtmişlerdir. Bu deneyler sonucunda çocukların başarılı bir odaklanma ve korunum geliştiremedikleri, aynı zamanda da yapılan işlemi tersine çeviremedikleri gösterilmiştir.
- Somut eşyalarla oyun oynamak, bol ve ilginç malzeme ile oyun kurmak
- Oyunlarda sınıflama becerisini güçlendirmek önemlidir

İLK ÇOCUKLUK DÖNEMİ -SOSYAL GELİŞİM

- Ebeveynlerden ilk ayrılık, ayrılık kaygısı ve okul korkusuna odaklanılmalıdır
- Yakın arkadaş ve sosyalleşme ihtiyacı
- Hemcinsleri ile oyun oynama ihtiyacı
- Arkadaşı olmayan ve sosyalleşemeyen çocuklara dikkat edilmesi gerekir
- Ahlaki gelişim ve değerler sistemi gelişir; sosyal kurallar öğrenilir ve cezadan kaçma eğilimi bulunur
- Kurallar birlikte koyulursa, çocukların içselleştirmeleri kolaylaşır...

İLK ÇOCUKLUK DÖNEMİ -DUYGUSAL GELİŞİM

- Çocuğun temel ihtiyaçlarının karşılanması önemlidir (Beslenme, uyku, vb.)
- Öfke nöbetleri görülür, bu durumda cezalandırmaktan ziyade öfkesini ifade etmesi sağlanmalıdır
- Makul istekler kabul edilebilir, inatlaşmamak gerekir
- Makul olmayanların neden yapılamayacağı çocuğa açıklanmalıdır
- Saldırganlık eğilimi varsa bunun denetim altına alınması bir gelişim görevi olarak kabul edilebilir
- Kıskançlık yaşanabilir, çocuğun ilgiye ihtiyacı olabilir
- Öğretmen her çocuğa değer verdiğini hissettirmelidir

İLK ÇOCUKLUK DÖNEMİ -DUYGUSAL GELİŞİM

- İnat, öfke kıskançlık duyguları yoğun yaşanabilir
- Saldırganlık ve zorbalık davranışları ortaya çıkabilir
- Gelişimi ve girişkenliği desteklenmelidir
- Problemler ceza ile çözülmemeli, konuşarak nedenler çocuğun anlayacağı şekilde açıklanmalıdır
- Problem davranışları olan çocukların olumlu davranışları yakalanarak bu davranışlarının pekiştirilmesi önemlidir
- Mantık dışı korkular görülebilir, bununla ilgili şakalar veya zorlamalar problem yaratır. Korkularını ifade etmesi ve güvende olduğunu hissetmesi için alan açılmalıdır
- Aileye aşırı bağımlılık ve ağlama davranışları görülebilir. Bu durumda aile ile birlikte çalışmak uygun olacaktır.
- Okula başlangıçtaki ilk 3 hafta ayrılık kaygısı yaşamak normal olmasına karşın, bu durum devam ediyorsa ekstra yardım alınması önerilir.

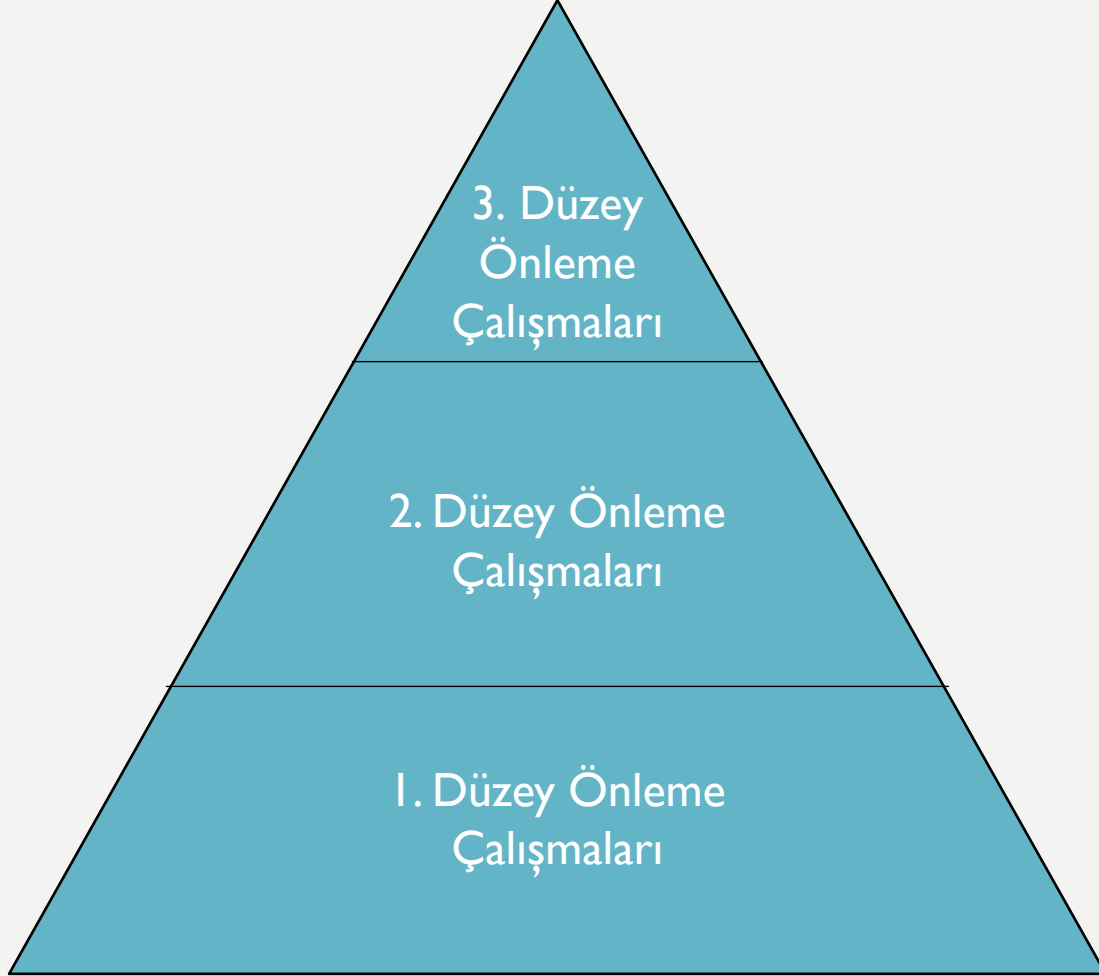
BU DÖNEMDE ÇOCUKLAR NE TÜR PROBLEMLER YAŞAR?

KİTAPTA LİSTELENENLER;

- Boşanma
- Taşınma ve göç
- Kardeş gelmesi
- Kayıp Yas
- Dijital problemler
- İhmal ve İstismar

NE TÜR ÇALIŞMALAR YAPILABİLİR?

- **Temel önleme:** Sağlık sorunlarının ve bozukluklarının olmasını ya da tekrarlanmasını azaltmaya yönelik çabalardır. Henüz etkilenmemiş kişileri hedef alır.
- **İkincil önleme:** Henüz olmuş olayların süre ve sayı olarak yayılmasını engelleme amaçlı çabalardır.
- **Üçüncül önleme:** Sorunlar sonucunda oluşan bozuklukları, eksiklikleri azaltmayı hedefler.